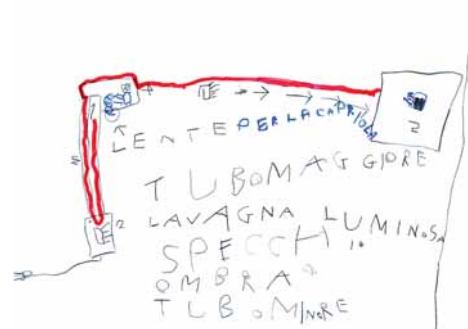

Atelje 'Raggio di Luce'

Članak uredila projektna skupina ateljea 'Raggio di Luce'

Projektna skupina - Olmes Bisi, Davide Boni, Paola Cagliari, Giovanni Piazza, Maddalena Tedeschi, Veà Vecchi - upoznaje nas s novim mogućnostima istraživanja.

Atelje 'Zraka svjetlosti' utemeljen je na četrdesetogodišnjem iskustvu predškolskih ustanova Reggio Emilie (o navedenom vide posebno izdanje *Children in Europe broj 6*). To je primjer originalnih i značajnih istraživačkih projekata koji su pridonijeli da Reggio postane iznimno važan doživljaj za svakoga tko se bavi ranim odgojem i obrazovanjem širom svijeta. Atelje koji se nalazi u Međunarodnom centru Loris Malaguzzi raspolaže multidisciplinarnim projektnim timom djelatnika ateljerista, pedagoga i znanstvenika sa Sveučilišta Modena i Reggio Emilia. Otvoren je djeci, mladim ljudima, odgajateljima i obitelji kao mjesto za istraživanje, eksperimentiranje i uranjanje u okolinu u kojoj se svjetlost može doživljavati i istraživati na različite načine - opažajno, emotivno i racionalno.

Atelje je otvoreno okruženje - otvoreno različitim idejama, djelatnostima, opažanjima, metodama. Atelje je poticajan - izaziva radoznalost, radost, igru, zabavu, čuđenje. Atelje je estetski privlačan - primamljiv i uzbuđljiv našim osjetilima. Istovremeno nudi odgajateljima prostor za istraživanje novih odgojnih metoda u znanstvene svrhe.

Atelje je predviđen za interaktivna istraživanja i pokuse – individualne ili

grupne – fizikalnih pojava i pojmova: refleksije, refrakcije, defrakcije, polarnosti, zasićenosti, spektra i boja svjetlosti (od infracrvenih do ultraljubičastih valova). Ondje, u *illuminatòriu*, djeca, mladi ljudi i odrasli mogu promatrati te istraživati navedene pojave u posebno osmišljenom okruženju opremljenom odgovarajućim instrumentima i materijalima. *Illuminatòrio* je 'okružje u okružju' u kojem su svi posjetitelji pozvani na zajedničku igru sa svjetlošću koja se, na različite neplanirane načine, može

mijenjati te učiniti još neobičnijom. Ove varijacije nastaju kao reakcije na znatiželju, pitanja i pretpostavke jedne osobe ili skupine. Na ovaj način svatko može istraživati svjetlost i upravljati njome proizvodeći originalne pojave, znakove, riječi, crteže, pokrete, glazbu...

Znanstvene radionice često predlažu i promiču učenje pomoću modela poticaj - reakcija, a unaprijed utvrđena demonstracija pojave vodi 'ispravnom' – ili već poznatom – dogovoru.

Nasuprot tome, atelje 'Zraka svjetlosti' trebao bi biti mjesto namijenjeno istraživanju: istraživanju koje vodi spoznaji određenog fenomena – svjetlosti; istraživanju inteligencije djece i odraslih koji uče, te istraživanju različitih subjektivnih oblika znanstvene misli; istraživanju najpovoljnijih uvjeta za razvijanje pogleda na svijet onih koji uče.

Jerome Bruner iznio je važnu primjedbu o znanosti: 'Općepoznate *obrasce promjena* koji se pojavljuju tijekom znanstvenih revolucija... izdaje činjenica da su takozvani znanstveni podaci iskonstruirana promatranja oblikovana unaprijed određenim stajalištima... Instrumenti za znanstveno promatranje oblikovani su tako da mogu utvrditi samo kako dobro priroda pristaje ovim djelićima *tobožnje znanosti*. Namjera je Ateljea potaknuti istraživačke procese, sa sviješću da je radoznalost djece u odnosu na svijet veća nego u odraslih. Da bismo istaknuli osnovne zamisli Ateljea, u zaključku ćemo prikazati neka zapažanja i teorije o svjetlosti djece koja su ondje radila.

Francesca (5 g.): 'Svjetlost možeš uhvatiti rukama: ako se nagneš nad svjetlost, ona će nestati ispod tebe.'

Marco (5 g.): 'Uхватиš li svjetlost... ona će ostati na tvojim rukama, ali ona je glatka i ispast će kroz rupice tvojih prstiju.'

Xyang (7 g.): 'Svjetlost su zarobile svijetle stvari.'

Cristiana (4 g.): 'Svjetlost nema oblik jer se razlijeva posvuda.'

Livia (4 g.): 'Možda svjetlost ima isti oblik kao stvari koje joj prilaze.'

Isabel (7 g.): 'Svjetlost je načinjena od energije, od nakupina zraka, od toplog statičkog elektriciteta.'

Matteo (7 g.): 'Napravljena je od topline, od boja.'

Stefano (4 g.): 'Svjetlost se digne od zemlje koju skriva mrak.'

Margherita (4 g.): 'Sunčeva svjetlost upali dan.'

Martina Angela (4 g.): 'Oluja može prekinuti Sunčevu svjetlost koja se iznenada ugasi.'

Claudio (3 g.): 'Postoje male točkice

koje se jako brzo kreću i koje daju svjetlost; one se sudaraju, čak se ozljeđuju...'

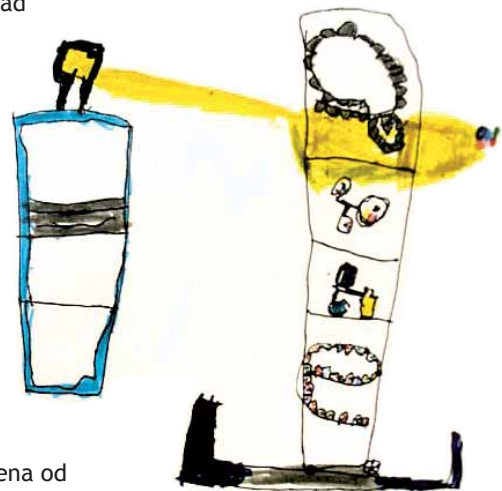
Chiara S. (3 g.): 'Muške točkice mogu brže trčati jer imaju puno mišića u svojim nogama.'

Susanna (3 g.): 'Svi jure, ova mala točkica je veća od ostalih, ona pazi jure li svi na pravo mjesto. Ona je točkica šefica.'

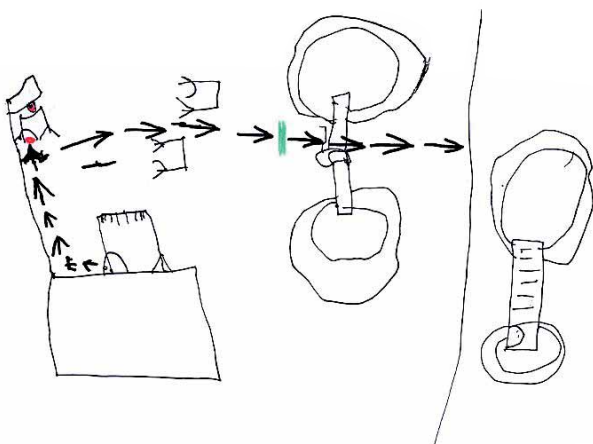
Susanna (3 g.): 'One imaju oči da mogu vidjeti cesticu.'

Susanna (3 g.): 'Svjetlost ide amo-tamo, ide gore... kad dođu do zida, opadaju i vraćaju se... dok idu one su mirne, ali skaču kad se vraćaju.'

Chiara (3 g.): 'Kad spavaju, onda dolazi noć.'

Olmes Bisi je profesor fizike na Sveučilištu Modene i Reggio Emilie; Davide Boni radi za Reggio Children; Paola Cagliari i Maddalena Tedeschi su pedagoginje pokrajine Reggio Emilia; Vea Vecchi i Giovanni Piazza su ateljeristi u Reggio Children i 'Raggio di Luce'.
raggiodiluce@raggiodiluce.eu

Projekt ateljea 'Raggio di Luce', nastao je suradnjom triju institucija: Scuole e Nidi d'Infanzia (općinsko tijelo koje rukovodi i koordinira jaslicama i vrtićima Reggio Emilie), udruge Reggio Children i Odsjekom elektrotehnike i informacijske tehnologije Sveučilišta u Modeni.

Ovaj je atelje 2008. godine osmislio interaktivnu izložbu s predloženim hodogramom koja je po prvi put prikazana na Festivalu znanosti u Genovi. Za sve informacije o izložbi i njezinom ugošćavanju, obratite se: raggiodiluce@raggiodiluce.eu.

Atelje je otvoren subotom i nedjeljom od 16-19 sati za svu djecu i roditelje, dok je u jutarnjim satima tijekom tjedna otvoren za škole.